

BEOORDELINGSRAPPORT

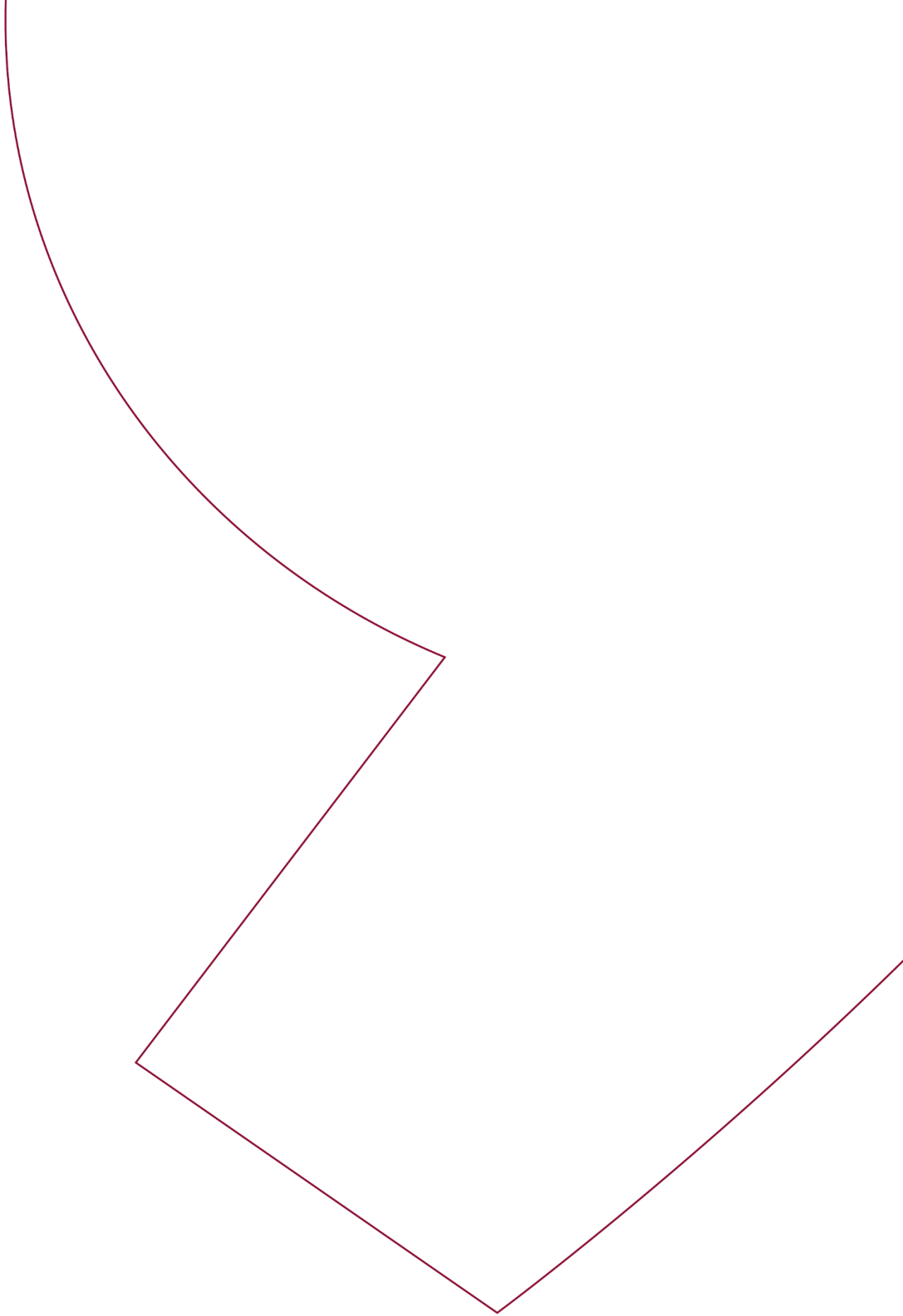
Toets na drie jaar

hbo-bacheloropleiding

**Docent en kennismanager Dienstverlening
en Producten**

voltijd en deeltijd

AERES HOGESCHOOL

BEOORDELINGSRAPPORT

Toets na drie jaar

hbo-bacheloropleiding

**Docent en kennismanager Dienstverlening
en Producten**

voltijd en deeltijd

AERES HOGESCHOOL

CROHO nr. 39301

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

28 juni 2022

Auditpanel

Dhr. T. de Jong

Dhr. J.P.M. Janssen

Mevr. E.M. Walraven

Mevr. M.H. Posthumus

Secretaris

Mevr. I.A.M. van der Hoorn

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	INLEIDING	2
3.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	4
4.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	11
5.	AANBEVELINGEN	12
BIJLAGE I	Programma, werkwijze en beslisregels	13
BIJLAGE II	Lijst geraadpleegde documenten	15
BIJLAGE III	Overzicht auditpanel	16

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Aeres Hogeschool
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	n.v.t.
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten
registratienummer croho	39301
domein/sector croho	Onderwijs
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Education
aantal studiepunten	240 ECTS
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Wageningen
varianten	Voltijd en deeltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	30 mei 2022

2. INLEIDING

Het voorliggende beoordelingsrapport is de resultante van een zogeheten 'Toets na drie jaar' van de hbo-bacheloropleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten (ook wel afgekort als DKDP van Aeres Hogeschool in Wageningen (afgekort AHW).

De audit voor de aanvraag Toets Nieuwe Opleiding (TNO) van de opleiding DKDP vond plaats op 22 november 2018. Op 18 februari 2019 heeft Aeres Hogeschool van de NVAO een positief accreditatiebesluit voor de opleiding ontvangen. Omdat Aeres niet beschikt over een Instellingstoets Kwaliteitszorg, moet er na drie jaar een tussentijdse toets plaatsvinden waarbij specifiek wordt gekeken naar de wijze van toetsing (standaard 10) en de gerealiseerde leerresultaten (standaard 11). Deze tussentijdse toets heeft plaatsgevonden op 30 mei 2022.

Een deel van het auditpanel, dat bestaat uit onafhankelijke deskundigen (zie bijlage III voor een toelichting), was daarbij gelijk aan het panel van de TNO. Het auditpanel gebruikte voor de beoordeling het beoordelingskader 2018 van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)¹.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel ten aanzien van de NVAO-kwaliteitsstandaarden 'toetsing' en 'gerealiseerde leerresultaten'. Om de bevindingen bij deze twee standaarden goed te kunnen plaatsen, schetst het panel hieronder eerst een beeld van de instelling en de opleiding, die o.a. een aantal specifieke onderwijsroutes kent voor studenten met relevante studie- en/of werkervaring.

De onderwijsinstelling

Aeres Hogeschool is onderdeel van de Aeres Groep. De Aeres Groep is een groene kennisinstelling die op alle niveaus – van praktijkonderwijs tot masteropleidingen – groen onderwijs aanbiedt, praktijkgericht onderzoek uitvoert en ook commerciële dienstverlening biedt. Aeres Hogeschool is geworteld in het agrarisch en educatief hoger onderwijs. De missie van Aeres Hogeschool is uitgewerkt in het instellingsplan 'Een groene toekomst 2020 - 2024'. Vanuit deze missie hebben de drie faculteiten (Almere, Dronten en Wageningen) van Aeres Hogeschool elk hun eigen profiel (inhoudelijk zwaartepunt) en identiteit. De opleiding DKDP maakt onderdeel uit van de faculteit in Wageningen, waar de educatieve opleidingen zijn gevestigd.

Naast de opleiding tot Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten worden op de faculteit in Wageningen ook twee Associate degree-opleidingen aangeboden², evenals de hbo-bacheloropleidingen Leraar Voortgezet Onderwijs van de 2^e graad in Consumptieve Technieken I en II en Docent en Kennismanager Groene Sector en de Master Leren en Innoveren.

Karakteristiek van de opleiding

In 2016 is in het vmbo het beroepsgerichte profiel Dienstverlening en Producten (D&P) ingevoerd. Omdat er destijds nog geen initiële lerarenopleiding voor dat profiel bestond, heeft Aeres Hogeschool op verzoek van het werkveld de opleiding DKDP ontwikkeld. Naast vmbo-docent kan een afgestudeerde ook aan de slag als mbo-docent of kennismanager, beiden binnen de sector Dienstverlening en Producten. De opleiding is opgezet naar analogie van de twee bestaande lerarenopleidingen voor de profielen Groene Sector (GS) en Consumptieve Technieken (CT).

Het profiel Dienstverlening & Producten is een breed vmbo-programma waarin de oriëntatie op uiteenlopende arbeidsgebieden met een geïntegreerde loopbaanbegeleiding centraal staat. De

¹ Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Beperkte of Uitgebreide opleidingsbeoordeling, Nederlands-Vlaamse Accreditatie organisatie van 2018.

² Het betreft Ad Docent en Kennismanager Groene Sector en Ad Educatief Professional Beroepsopleiding.

vaste kern zijn algemene beroepscompetenties: kennis, vaardigheden en houding die in allerlei soorten werk voorkomen. De opleiding van Aeres kenmerkt zich dan ook eveneens door een breed profiel dat zich richt op dienstverlenende beroepen en op de sectoren creatieve industrie en automatisering. Het omvat uiteenlopende onderwerpen, zoals eventmanagement, promotie en verkoop, de maakindustrie, vormgeving, multimedia, robotica en voeding.

Beoogde leerresultaten

Het panel dat in 2018 de Toets Nieuwe Opleiding uitvoerde, was positief over de beoogde leerresultaten van de opleiding DKDP. Omdat de huidige beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten (standaard 11) in relatie staat tot de beoogde leerresultaten (standaard 1) – maar standaard 1 geen onderdeel uitmaakt van deze ‘toets na drie jaar’ – benoemen we hier wel de beoogde leerresultaten; in dit domein ook wel bekwaamheidseisen genoemd. Het gaat om de vijf bekwaamheidseisen: (1) Vakinhoudelijk bekwaam, (2) Pedagogisch bekwaam, (3) Vakdidactisch bekwaam, (4) Beroepsdomeinbekwaam en (5) Ecologisch bekwaam.

De twee laatstgenoemde bekwaamheden zijn door Aeres Hogeschool Wageningen toegevoegd aan de drie landelijk afgestemde bekwaamheidseisen en bijbehorende professionele basis, die zijn vastgelegd in de Wet op Beroepen in het Onderwijs (wet BIO). Met ecologisch bekwaam sluit de opleiding aan bij de groene profilering van Aeres Hogeschool.

Varianten en studieroutes

Bij het ontwerpen van de opleiding heeft Aeres Hogeschool rekening gehouden met de wens uit het werkveld om een opleiding te bieden voor zowel voltijd- als deeltijdstudenten, en te zorgen voor maatwerk voor aspirant-studenten die al relevante kennis en ervaring hebben.

Binnen de opleiding D&P zijn drie hoofdroutes te onderscheiden:

- Route 1: een verkorte deeltijd maatwerkroute van anderhalf jaar (73 EC)
- Route 2: een verkorte deeltijd maatwerkroute van tweeënhalf jaar (157 EC)
- Route 3: een vierjarig traject voor voltijders en deeltijders (240 EC)

In de twee verkorte routes worden studenten vrijgesteld van een aantal onderdelen op basis van hun eerder verworven kwalificaties en werkervaring.

Verder biedt de opleiding ook een zij-instroomtraject aan van maximaal twee jaar tot bevoegd docent. En tot slot is er de mogelijkheid om de bijscholingsminor D&P te volgen, die tot een bevoegdheid kan leiden als voldaan wordt aan de voorwaarden die beschreven staan in de *‘Regeling conversietabel getuigschriften en vakken vo’*³.

Tot op heden zijn vrijwel alle instromende studenten in aanmerking gekomen voor een verkorte deeltijd maatwerkroute, bijvoorbeeld omdat zij al een bevoegdheid hebben of reeds een verwante mbo-opleiding hebben gevolgd én voldoende en relevante werkervaring hebben. Het vierjarige traject is nog door geen enkele student volledig doorlopen. Dit betekent ook dat sommige onderwijseenheden – door Aeres Beroepssituaties genoemd – en bijbehorende toetsen nog niet zijn uitgevoerd.

Doordat veel studenten in aanmerking komen voor het volgen van route 1 of route 2, beschikt de opleiding wel reeds na drie jaar over een behoorlijk aantal afgestudeerden.

De toetsing in de voltijdopleiding is gelijk aan die in de deeltijdopleiding. Het panel maakt daarom bij de beoordeling van de standaarden 10 en 11 geen expliciet onderscheid tussen beide varianten.

³ Zie <https://wetten.overheid.nl/BWBR0031802/2021-07-22#Aanhef>

3. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

3.1. Toetsing

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende afhankelijk. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De examencommissie oefent haar wettelijke bevoegdheid uit. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen

Het Toetsbeleidsplan 2021-2025 van Aeres Hogeschool Wageningen is leidend voor de inrichting van het toetsproces van de opleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten. De kern van de onderliggende toetsvisie is dat toetsing bijdraagt aan het leer- en ontwikkelproces van studenten. Hiermee sluit de visie op toetsing aan op de visie op leren en onderwijs, die ervan uitgaat dat leren een proces is. Toetsing is een hulpmiddel voor de student en de opleiding om te zien waar de student staat in zijn ontwikkelproces en om de student verder te brengen in zijn ontwikkeling.

In het Toetsbeleidsplan zijn een zevental uitgangspunten opgenomen die de basis vormen voor het toetsprogramma en de toetsing van de opleiding. Het toetsbeleid van AHW kent o.a. de volgende uitgangspunten:

- Toetsing stimuleert het beoogde leerproces van de student.
- Er is structureel aandacht voor de kwaliteit van toetsing in de organisatie.
- Alle betrokkenen bij toetsing zijn bekwaam voor de taak waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

De opleiding is verdeeld in drie fasen: de propedeuse fase, hoofdfase en afstudeerfase. In iedere fase werkt de student aan de ontwikkeling van de vijf bekwaamheden (zie Inleiding). Beide opleidingsvarianten (voltijd en deeltijd) zijn georganiseerd in beroepssituaties (onderwijseenheden). Een beroepssituatie (BS) is een herkenbare en betekenisvolle situatie uit de beroepspraktijk, en is afgeleid van het beroep van docent en kennismanager. Bij iedere beroepssituatie zijn leeruitkomsten geformuleerd, die afgeleid zijn van de vijf bekwaamheden en waarmee een student aantoont bekwaam te zijn in die betreffende beroepssituatie.

Voor elke beroepssituatie ontwikkelt de student op zijn werkplek of stageplek een beroepsproduct. Hiermee toont hij aan de kennis en vaardigheden te bezitten die binnen de betreffende beroepssituatie centraal staan. Daarnaast is er altijd een element werkplekparticipatie, waarin het draait om het functioneren van de student als volwaardig medewerker op de werkplek, los van de opdrachten die hij in het kader van de beroepssituaties uitvoert. Tevens zijn er in elke onderwijseenheid altijd één of twee toetsen gericht op de kennis van de student.

De drie eerdergenoemde opleidingsfasen worden elk afgesloten met een fase-assessment. Tijdens dit assessment toont een student zijn groei aan op de vijf AHW-bekwaamheidseisen. Ter voorbereiding op het assessment stellen studenten een *etalagemap* samen, waarin zij een schets geven van de context waarin zij in hun docentrol functioneren, een zelfevaluatie opstellen waarin ze hun beheersing van de bekwaamheidseisen motiveren met bewijs, en waarbij zij een beroepsproduct aanleveren dat kenmerkend is voor hun ontwikkeling in de af te ronden fase.

Voldoet de etalagemap aan de formele eisen (ontvankelijkheidstoets), dan wordt een assessment gepland. Het assessment begint met een presentatie van de student en gaat vervolgens over in een criteriumgericht interview. Na afloop krijgt de student direct mondeling terugkoppeling en

het oordeel van de assessoren en binnen enkele dagen een schriftelijk bevestiging in de vorm van een beoordeling.

Het panel constateert dat de opleiding een goed doordachte wijze van toetsing hanteert, waarbij op meerdere manieren en momenten aandacht is voor verwerving van kennis en voor de ontwikkeling van de bekwaamheden. Bovendien, zo vernam het panel, is er niet alleen sprake van summatief beoordelen, maar is er ook aandacht voor het proces en de ontwikkeling van de student. Formatieve toetsing vindt plaats tijdens de begeleiding van een student. De student voert gesprekken met zijn studieloopbaanbegeleider over zijn ontwikkeling op de bekwaamheden. Daarnaast zijn er gesprekken tussen de student, werkplekbegeleider en studieloopbaanbegeleider over de ontwikkeling van de student op de werkplek. De student wordt bovendien aangemoedigd om ook van zijn medestudenten en van experts feedback te vragen op bijvoorbeeld een ontwikkeld beroepsproduct.

Op basis van het bestudeerde toetsprogramma, de ingeziene toetsen en de gesprekken met docenten en studenten, concludeert het panel dat de opleiding gebruik maakt van een relevante mix van toetsvormen. De toetsen sluiten aan bij de praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding.

Kwaliteit van toetsen

Het panel is positief over het Toetsbeleidsplan dat is opgesteld voor de periode 2021-2025. Nog niet alles wat is beschreven in het toetsbeleid, is al operationeel. Men werkt momenteel aan de verdere uitvoering en implementatie van het plan. Dit neemt niet weg dat de opleiding een aantal adequate mechanismen heeft ingebouwd, die bijdragen aan de kwaliteit van de toetsing. Dit betreft onder meer het gebruik van toetsmatrizen. Daarnaast wordt bij de constructie van toetsen altijd het vier-ogenprincipe toegepast, vindt er onderlinge afstemming plaats tussen de betrokken docenten, hebben alle docenten de training Basis Kwalificatie Examineren (BKE) gevolgd en moeten nieuwe docenten de BKE-training direct in hun eerste jaar volgen.

In voorbereiding op de audit heeft het panel toetsen en beoordelingen bekeken van onderwijseenheden uit verschillende jaren. Het betreft de toetsing van beroepssituaties en kennistoetsen. De toetsen zijn kwalitatief op orde, zo stelt het panel vast. De toetscriteria zijn helder, de toetsen zijn veelal praktijkgericht en ook het niveau dat de opleiding van haar studenten verwacht in iedere fase van de opleiding is passend. Voor de toetsen zijn veelal rubrics beschikbaar.

De studenten en alumni met wie het panel sprak, gaven terug dat zij heel tevreden zijn over de begeleiding en de toetsing. Zij ontvangen over het algemeen rijke feedback, weten goed wat van hen verwacht wordt bij de toetsing en zijn erg content met de toegenomen transparantie. Er is bovendien veel aandacht voor de eigenheid en geschiedenis van iedere student. Dit geldt ook voor de toetsing, waarin de studie- en werkervaring van de student nadrukkelijk in ogenschouw worden genomen als het gaat om de ontwikkeling van de verschillende bekwaamheden.

Het panel wil verder benoemen dat het positief is over de opvolging van de aanbeveling vanuit de TNO om het aantal toetsen te verminderen. Het panel ziet dat dit is gebeurd en er inmiddels met grotere eenheden wordt getoetst. Sommige docenten zouden graag zien dat het aantal toetsen nog verder wordt teruggebracht. Het panel doet de suggestie om hier met het gehele team nog eens goed naar te kijken en over te spreken, en hierbij zo mogelijk ook studenten te betrekken.

Het panel is ook positief over de navolgbaarheid van de gegeven oordelen bij de beoordeling van de beroepssituaties. De onderbouwing van de oordelen is over het algemeen helder en biedt studenten bovendien informatie om zich verder te kunnen ontwikkelen.

Afstuderen

Het afstudeerassessment is het moment waarop studenten het beoogde eindniveau aantonen. Tijdens dat assessment moet de studenten bewijzen dat ze voldoen aan de AHW-bekwaamheidseisen voor tweedegraads docenten. Om in aanmerking te komen voor het assessment stellen studenten een etalagemap samen. In deze etalagemap beschrijven zij hun ontwikkeling tot startbekwaam docent D&P aan de hand van (i) een schets van hun werk en werkomgeving, (ii) een kritische zelfevaluatie waarin zij evalueren hoe hun ontwikkeling op de bekwaamheidseisen is verlopen, (iii) bewijsstukken waarmee zij die evaluatie onderbouwen en (iv) een beroepsproduct dat kenmerkend is voor het behaalde eindniveau.

Omdat studenten die op assessment gaan alle voorgaande toetsen (beroepssituaties en kennistoetsen) al behaald hebben, concentreert de toetsing tijdens het assessment zich op de integratie van alle bekwaamheidseisen, op basis van drie criteria:

- De student is in staat te verwoorden wat het niveau is van zijn bekwaamheden en weet dit te onderbouwen op basis van feedback van anderen, gerelateerd aan de toegevoegde bewijzen en gebaseerd op de AHW-bekwaamheidseisen.
- De student kan persoonlijke ontwikkeldoelen formuleren die voortvloeien uit zijn zelfevaluatie, inclusief zijn AHW-bekwaamheidsprofiel, en die gericht zijn op verdere professionele ontwikkeling in zijn loopbaan.
- De student is in staat in het assessment toelichting te geven op zijn persoonlijke, toekomstgerichte visie op het docentschap. Hij verbindt daarin zijn persoonlijk en professioneel functioneren op de werkplek aan relevante ontwikkelingen in de samenleving, en onderbouwt dit met relevante bronnen.

De assessments worden afgenomen door twee assessoren. Het betreft zowel een onafhankelijke interne examinerator die voldoet aan de eisen die hiertoe door de examencommissie zijn opgesteld, als een onafhankelijke externe assessor. Uitgangspunt bij AHW is dat externe assessoren beschikken over brede kennis van en ervaring in het beroepsonderwijs en het beroepsgerichte vak waarvoor de studenten een bevoegdheid behalen.

Na afloop van het assessment overleggen de assessoren over het oordeel, dat direct daarna mondeling aan de studenten wordt medegedeeld. Zij ontvangen binnen een aantal dagen de schriftelijke bevestiging, voorzien van een beknopte toelichting.

Beoordeling afstuderen

Ter beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten (zie Standaard 11) heeft het panel eveneens een vijftiental eindfase-assessments (etalagemappen) bekeken inclusief de bijbehorende ingevulde beoordelingsformulieren. Waar de onderbouwing van de oordelen bij toetsing van de beroepssituaties over het algemeen goed navolgbaar is, is dit bij het eindfase-assessment in mindere mate het geval, zo stelde het panel vast. De verslaglegging van de feedback van de assessoren en de herleidbaarheid van het daaruit voortvloeiende oordeel, is in een aantal gevallen beperkt. Het panel adviseert de opleiding om hier nog eens goed naar te kijken en de navolgbaarheid van de beoordeling bij het afstuderen te versterken. Overigens realiseert het panel zich dat de twee assessoren na afloop van het assessment gezamenlijk en mondeling tot een oordeel komen. Doordat er echter geen uitgebreide verslaglegging of opnames van de assessments zijn, is het in een aantal gevallen voor het panel – en voor ieder ander die niet betrokken is geweest bij het assessment – niet navolgbaar hoe het oordeel tot stand is gekomen en welke overwegingen de assessoren hierbij hebben gehad. Uitgebreidere verslaglegging is daarom raadzaam.

In relatie tot de beoordeling van het afstuderen wil het panel de opleiding nog een ontwikkelsuggestie doen. Het afstudeerassessment wordt afgenomen door een interne en een externe beoordelaar. De interne beoordelaar is BKE-geschoold, neemt deel aan kalibratiesessies en is door de examencommissie aangewezen als examinerator. De externe beoordelaar is een professional uit het werkveld. Veelal betreft het een leidinggevende van docenten. Dienstverlening & Producten. De externe beoordelaars worden niet specifiek getraind in het

afnemen van eindfase-assessments en zij nemen niet deel aan de kalibratiesessies die de opleiding organiseert, zo vernam het panel. Tegelijkertijd, zo bleek uit de gesprekken, kunnen hun bevindingen wel een doorslaggevende rol spelen in de beoordeling van de afstudeerders. In het kader van de kwaliteitsborging van de toetsing ziet het panel mogelijkheden om de betrouwbaarheid te vergroten door ook externe beoordelaars te trainen voor hun rol en hen te betrekken bij de kalibratiesessies.

Daarnaast raadt het panel de opleiding aan een procedure vast te stellen die gevolgd kan worden wanneer beide beoordelaars niet tot een unaniem oordeel kunnen komen. Tot op heden is dit niet voorgekomen, zo vertelden de leden van de examencommissie aan het panel. Om echter verlegenheidssituaties in de toekomst te voorkomen, adviseert het panel hiervoor toch een - lichte - procedure te ontwikkelen.

Een sterk punt vindt het panel dat er gezamenlijke kalibratiesessies plaatsvinden met het eigen docententeam, er reviews met docenten van de andere beroepsgerichte lerarenopleidingen van AHW worden georganiseerd en er tevens peer reviews worden georganiseerd met collega's van de andere hogescholen in Nederland die de opleiding DKDP aanbieden.

Examencommissie, toetscommissie en toelatingscommissie

De bachelor- en Associate degree-opleidingen van Aeres Hogeschool Wageningen beschikken samen over één examencommissie. De examencommissie is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van toetsing en examinering. De examencommissie bestaat uit een voorzitter, een ambtelijk secretaris, twee docentleden en een extern lid. Het panel bekeek het meest recente jaarverslag van de examencommissie. Dit verslag en het gesprek dat het panel voerde met enkele commissieleden, maken duidelijk dat de examencommissie haar wettelijke taken uitvoert. Het betreft onder meer het aanstellen van examinatoren, het behandelen van verzoeken en klachten, en het toetsen of de studenten voldoen aan de in de Onderwijs- en Examenregeling gestelde eisen. Dit laatste doet de examencommissie o.a. via steekproefsgewijze controle van geregistreerde studieresultaten.

Daarnaast was de examencommissie betrokken bij het opstellen van het nieuwe toetsbeleidsplan, evenals bij de totstandkoming van de generieke afspraken die zijn gemaakt m.b.t. wijzigingen in toetsing en examens ten gevolge van de coronamaatregelen.

Toetscommissie

Een deel van haar taken heeft de examencommissie sinds enkele maanden gemandateerd aan de toetscommissie, die bestaat uit een voorzitter die tevens lid is van de examencommissie (*linking pin*) en drie docentleden. De toetscommissie verricht werkzaamheden voor zowel de Ad-, de bachelor- als de masteropleidingen van AHW.

De toetscommissie richt zich op de kwaliteitsborging van de toetsing. Voorheen was ook dit belegd bij de examencommissie, maar vanwege toenemende complexiteit van de werkzaamheden is besloten de verantwoordelijkheden te verdelen. Dit jaar heeft de examencommissie voor het eerst een aantal opdrachten aan de toetscommissie geformuleerd, zo vernam het panel. Deze vragen maken het panel duidelijk dat de examencommissie goed in beeld heeft welke zaken aandacht behoeven. Zo betreft één van de opdrachten aan de toetscommissie het in beeld brengen van de navolgbaarheid van de beoordeling van de bekwaamheidseisen tijdens de fase-assessments. Dit gaat de toetscommissie de komende tijd onderzoeken. Ook zal zij jaarlijks een steekproef nemen van toetsen om daarvan de toetstechnische kwaliteit te bepalen en waar nodig te helpen verbeteren. Het panel ziet de aanstelling van de toetscommissie als een goede ontwikkeling.

Toelatingscommissie

De examencommissie heeft verder de toelatingscommissie gemandateerd om zich te buigen over het toekennen van vrijstellingen en toelatingsen tot de verschillende opleidingsroutes. De

examencommissie is in de toelatingscommissie vertegenwoordigd door de ambtelijk secretaris. Het panel constateert op basis van de beschikbaar gestelde informatie over de toelatingsprocedures, het gesprek met de studenten en alumni, en de gesprekken met het management en de examencommissie, dat de opleiding zeer nauwkeurig omgaat met de toelating van studenten. Om bijvoorbeeld als student met een mbo-diploma in aanmerking te komen voor vrijstellingen wordt door een extern assessmentbureau een zeer uitgebreid assessment van vier uur gehouden. Dit assessment is er onder meer op gericht na te gaan of de aankomend student het hbo-niveau aan kan. Met studenten die al een bachelor hebben en in aanmerking willen komen voor zij-instroom, voeren twee assessoren van de opleiding een geschiktheidsonderzoek uit waarvoor de beoogd student bovendien een portfolio moet aanleveren.

Een algemene constatering van het panel is dat veel docenten van de opleiding DKDP, evenals de opleidingsmanager, meerdere petten op hebben. Het panel realiseert zich dat dit inherent is aan een kleine opleiding. De vraag is echter of dit soms niet onbedoeld leidt tot mogelijke rolverwarring. Zo is de toekenning van vrijstellingen een verantwoordelijkheid van de examencommissie, die in dit geval gemandateerd is aan de toelatingscommissie. Het panel begreep dat soms ook de opleidingsmanager samen met een andere docent namens de toelatingscommissie gesprekken voert met aankomende studenten om te bepalen voor welke vrijstellingen/route zij in aanmerkingen komen. De vraag is of het wenselijk is om – in het kader van de onafhankelijke positie van de examencommissie en daarmee ook toelatingscommissie – de opleidingsmanager hierin een rol te laten vervullen. Overigens heeft het panel geen enkele aanwijzing dat de toelatingsprocedures niet goed worden doorlopen. Integendeel zelfs; er wordt zeer nauwkeurig gekeken naar de toelaatbaarheid van studenten.

Weging en Oordeel

Het panel concludeert dat de opleiding een doorwrochte wijze van toetsing hanteert, waarbij op meerdere manieren en momenten aandacht is voor de ontwikkeling van kennis en vaardigheden. Ook de wijze van afstuderen zit goed in elkaar en geeft inzicht in de realisatie van de vijf bekwaamheidseisen. De kalibratiesessie en reviews die de opleiding uitvoert met in- en externe *peers* waardeert het panel. De navolgbaarheid van de beoordeling van de eindfase-assessments vormt een verbeterpunt. In dat opzicht vindt het panel het overigens wel vertrouwenwekkend dat de examencommissie hier oog voor heeft en reeds aan de toetscommissie heeft verzocht hier onderzoek naar te doen. Verder vraagt het panel aandacht voor de training van externe assessoren uit het werkveld.

Het panel meent dat de genoemde ontwikkelmogelijkheden een positief oordeel niet in de weg staan. In zijn overwegingen neemt het panel tevens mee dat de opleiding DKDP beschikt over een adequaat toetsstelsel, met praktijkgerichte toetsvormen en diverse werkende mechanismen (o.a. vierogen-principe bij toetsconstructie, gebruik van toetsmatrijzen, BKE-scholing) ten behoeve van de toetskwaliteit. Het nieuwe toetsbeleidsplan, de tevredenheid van de studenten over de transparante wijze van toetsing, de kalibratiesessies met in- en externe *peers*, en de navolgbaarheid van de beoordelingen van de beroepssituaties, zijn bovendien positieve aspecten die het panel meeweegt in zijn beoordeling. De examencommissie vervult haar wettelijke taken naar behoren en is in controle over de kwaliteit van de toetsing.

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een functioneel systeem van toetsen en beoordelen en komt voor standaard 10 'Toetsing' dan ook tot het oordeel **'voldoet'**.

3.2. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

Het panel sprak tijdens de audit met twee alumni van de opleiding, die vrij recent zijn afgestudeerd. Eén van hen was een aantal jaar werkzaam als onderwijsassistent, wilde bevoegd docent worden en heeft er daarom voor gekozen de opleiding te gaan volgen. Hij is afgelopen februari afgestudeerd en is na zijn afstuderen inderdaad aan de slag gegaan als zelfstandig docent Dienstverlening en Producten op het Montessori college waar hij al werkzaam was.

Ook de tweede alumnus met wie het panel mee sprak, functioneert goed in de praktijk. Zij is docent en sectievoorzitter D&P bij een vmbo-school. Voor het behalen van haar diploma werkte zij daar ook al als docent, echter zonder bevoegdheid.

Ook de twee studenten met wie het panel sprak, zijn reeds werkzaam op een vmbo-school; de één als onderwijsondersteuner voor vakken D&P en de ander als docent Zorg en Welzijn. Beiden zijn zij door hun werkgever aangemoedigd de opleiding DKDP te volgen met als doel de bevoegdheid te verwerven om als docent D&P aan de slag te kunnen. Zij voeren de leeractiviteiten ten behoeve van hun opleiding naar tevredenheid uit in hun eigen beroepspraktijk.

Eigen oordeel van het auditteam over de gerealiseerde leerresultaten

Ter beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel een vijftiental etalagemappen bekeken, inclusief de bijbehorende beoordelingsformulieren die eveneens betrekking hebben op het eindfase-assessment. Zoals eerder vermeld, tonen de studenten de realisatie van de vijf bekwaamheden (de beoogde leerresultaten) uiteindelijk aan via een assessment dat bestaat uit het opstellen van een etalagemap, het houden van een presentatie en aansluitend een verdiepend gesprek. Omdat er geen opnames beschikbaar zijn van assessments, heeft het panel zich toegespitst op het bekijken van de etalagemappen. Met deze mappen beschrijven de studenten hun ontwikkeling tot startbekwaam docent D&P aan de hand van (i) een schets van hun werk en werkomgeving, (iv) een kritische zelfreflectie waarin zij evalueren hoe hun ontwikkeling op de bekwaamheidseisen is verlopen, (iii) bewijsstukken waarmee zij de evaluatie onderbouwen en (iv) het beroepsproduct dat zij hebben ontwikkeld als resultante van hun afstudeeronderzoek.

Tot op heden bestaat de groep afgestudeerden uit studenten die route 1 of route 2 hebben gevolgd. In de selectie van etalagemappen zaten acht etalagemappen van studenten die route 1 hebben gevolgd en zeven etalagemappen uit route 2.

Ondanks dat – zoals in standaard 10 is vermeld – de navolgbaarheid van de door de examinatoren uitgevoerde assessmentbeoordelingen in een aantal gevallen niet optimaal is, stellen ook de panelleden wel vast dat de studenten met de door opgestelde zelfreflecties en de aangeleverde bewijzen, aantonen dat zij de bekwaamheden hebben gerealiseerd. De aangeleverde bewijzen zijn veelal docentbeoordelingen van eerder uitgevoerde opdrachten binnen de opleiding, gerelateerd aan één of meerdere bekwaamheden. Omdat deze beoordelingen door de docenten over het algemeen wel zeer helder zijn onderbouwd – mede door het gebruik van rubrics aangevuld met feedback – is voor de panelleden duidelijk dat de studenten de benodigde bekwaamheden beheersen.

Weging en Oordeel

Volgens het panel weerspiegelden alle vijftien afstudeerprojecten het hbo-bachelorniveau. Met de reflecties en bewijsstukken in hun etalagemappen hebben de studenten aangetoond dat zij voldoen aan de vijf bekwaamheidseisen. Bovendien functioneren de studenten na afronding van hun studie naar tevredenheid in de rol van docent D&P.

Op basis van deze positieve bevindingen komt het panel voor standaard II 'Gerealiseerde leerresultaten' tot het oordeel **'voldoet'**.

4. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel zag een opleiding die zich in de jaren na de Toets Nieuwe Opleiding verder heeft ontwikkeld. Het toetsysteem zit goed in elkaar, er is ruimschoots aandacht voor de kwaliteit van toetsen, de examencommissie functioneert naar behoren en heeft aandachtspunten in het vizier, en de afstudeerders laten zien te beschikken over de bekwaamheden die van hen worden verwacht.

Het auditteam is van oordeel dat de bacheloropleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten voldoet aan standaard 10 en 11. Het eindoordeel luidt daarom positief, conform de beslisregels van de NVAO.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 28 juni 2022.

5. AANBEVELINGEN

Het panel was positief over de toetsing en het gerealiseerde eindniveau van de opleiding DKDP, over de manier waarop de opleiding zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld en over de manier waarop zij met betrekking tot de toetsing en kwaliteitsborging nog verder wil groeien. Ter ondersteuning hiervan formuleerde het panel de volgende aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling van het programma. In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste aanbevelingen samengevat. Door het hele rapport heen zijn er echter ook (meer kleine) aanbevelingen die hier niet worden herhaald.

- Versterk de verslaglegging en onderbouwing van de oordelen bij het eindfase-assessment en benut hierbij de resultaten van het onderzoek dat de toetscommissie hiernaar gaat uitvoeren.
- Overweeg, gezien het belang en de zwaarte van hun inbreng, de externe assessoren te trainen voor hun rol in de eindbeoordeling van studenten.
- Heb aandacht voor de verscheidenheid aan petten die de docenten/het management op heeft en de mogelijke rolverwarring/belangenverstremming die hieruit zou kan ontstaan.
- Overweeg een lichte procedure te ontwikkelen voor het geval de twee beoordelaars (interne examiner en externe assessor) bij het eindfase-assessment niet tot een eensluidend oordeel kunnen komen.

BIJLAGE I Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma 'Toets na drie jaar' t.b.v. de hbo-bacheloropleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten van Aeres Hogeschool in Wageningen.

Tijdstip	Gesprek en deelnemers
12.45-13.00	Welkom en ontvangst
13.00-13.30	Vooroverleg panel
13.30-14.00	Gesprek met management <ul style="list-style-type: none">- Opleidingsmanager- Programmadirecteur- Beleidsmedewerker
14.30-14.45	Intern overleg panel
14.45-15.30	Gesprek met studenten en alumni <ul style="list-style-type: none">- Alumnus, route 2- Alumnus, route 2- Student, route 3- Student, route 2
15.30-16.15	Gesprek met docenten <ul style="list-style-type: none">- Docent, onderwijskundige, afstudeerbegeleider, examiner/assessor- Docent-onderzoeker, coördinator D&P, SLB'er, examiner/assessor- Docent, examiner/assessor
16.15-16.30	Intern overleg panel
16.30-17.00	Gesprek over kwaliteitsborging <ul style="list-style-type: none">- Voorzitter examencommissie- Voorzitter toetscommissie, lid examencommissie- Kwaliteitscoördinator
17.00-17.45	Intern overleg panel
17.45-18.00	Terugkoppeling

Werkwijze

Het betreft hier een tussentijdse beoordeling na drie jaar. De algemene focus van deze beoordeling ligt op de voortgang na de vorige audit, meer specifiek op de wijze van examinering en op het gerealiseerd eindniveau ofwel de standaarden 10 'Toetsing' en 11 'Gerealiseerde leerresultaten'.

Bij de beoordeling van de opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs' van 2018. Hierin staat per standaard vermeld waarop een auditpanel zich moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel per standaard moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde set documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding. De onderwijsinstelling heeft met name die aspecten toegelicht in haar zelfevaluatierapport die voor een 'Toets na drie jaar' van toepassing zijn.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de opleiding. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van het bekijken van additionele documentatie.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'. Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

BIJLAGE II Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie Toets na 3 jaar Bacheloropleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten
- Curriculumoverzicht Dienstverlening & Producten
- AHW bekwaamheidseisen
- Kennisbasis D&P
- Studieroute 1 D&P
- Studieroute 2 D&P
- Studieroute 3 D&P
- Verantwoording verkorte trajecten D&P
- Overzicht van aangeboden beroepssituaties
- Toetsbeleidsplan
- Preambule zelfevaluatie tweedegraads lerarenopleiding visitatie najaar 2021
- Programmaboekje 10 voor de leraar
- Formulier formatieve beoordeling werkpleklers
- Toelichting op toepassing generieke maatregelen
- Verlenging generieke afspraken COVID 2021
- Extra assessmentmogelijkheid COVID
- Onderwijs- en examenregeling – OER
- Jaarverslag studiejaar 2020-2021 van de Examencommissie
- Overzichtslijst van *alle* recente afgestudeerden
- Jaarverslag examencommissie
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.

Het auditpanel heeft 15 etalagemappen bestudeerd ter beoordeling van standaard 11. Namen van studenten, hun studentnummers en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam en daar eventueel op te vragen.

BIJLAGE III Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	Niet van toepassing
----------------------	---------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijving van de panelleden
De heer T. (Tjeerd) de Jong MSc.	Voorzitter CvB Katholieke Scholenstichting Utrecht
De heer J.P.M. (Jan-Pieter) Janssen	Bestuurslid Yuverta, scholengemeenschap voor VMBO en MBO. <i>Eveneens panellid tijdens de Toets Nieuwe Opleiding van DKDP in 2018</i>
Mevrouw M.H. (Lydia) Posthumus	Docent en coördinator van de lerarenopleiding Dienstverlening en Producten van Hogeschool Windesheim.
Mevrouw E.M. (Ellen) Walraven	Docent Techniek op het Over Betuwe College Elst en tevens student aan de bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de 2 ^e graads in Techniek en Science.
Mevrouw I.A.M. (Inge) van der Hoorn MSc	NVAO getraind secretaris

Op 25 mei 2022 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-bacheloropleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten van Aeres Hogeschool, onder het nummer PA-1161.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
+31 (0)70 30 66 800
info@hobéon.nl
www.hobéon.nl